

ÖZET**KARYA KOYUNLARINDA DOĞUM VE EMZİRME DÖNEMİ ANALIK VE KUZU DAVRANIŞLARI İLE SERUM KORTİZOL DÜZEYLERİ**

Seval ÜNALAN

Doktora Tezi, Zootekni Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Tufan ALTIN
2011, 75 sayfa

Bu çalışma Karya tipi koyunlarda doğum ve sonrası erken dönemde koyun ve kuzularda temel davranış özelliklerini, koyunlarda doğumda ve emzirme döneminde kuzulardan ayrı kalmanın ortaya çıkardığı stresi kortizol ve bazı fizyolojik parametreler ile tanımlamak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada toplam 64 koyun ve 96 kuzu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, doğum süresi, toplam yalama süresi, plasenta atım süresi ve plasenta ağırlığı; 96 dakika, 68 dakika, 3.5 saat ve 607 g olarak saptanmıştır. Kuzularda doğumdan sonra ayağa kalkma süresi ve ilk emmeye başlama süresi 19 dakika ve 50 dakika olarak tespit edilmiştir. Kuzular 3 günlük, 2 hafta, 4 hafta ve 8 haftalık yaşlarda 12 saat boyunca analarından ayrılmıştır. 3. günde ayrıldıktan sonra yaklaşık 30 saniye sonra analarıyla buluşmuşlardır. Yaşın artmasıyla birlikte ana ve kuzu buluşma süresi kısalmıştır. Kuzuların yaşla birlikte emme aktiviteleri de azalmıştır. Koyunlarda doğum öncesi ve sonrası kan kortizol düzeyi 26.31 ng/ml ve 21.53 ng/ml bulunmuştur. Doğumda yüksek olan kan kortizol düzeyi daha sonraki dönemlerde düşmüş, doğumun koyunlarda strese neden olduğu ortaya çıkmıştır. Doğumdan sonra 8. haftaya kadar farklı dönemlerde koyun ve kuzuları birbirinden ayırma nabız sayısının artmasına neden olmuştur.

Anahtar Sözcükler: Koyun, Karya, davranış, izolasyon, kortizol, stres